

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової
адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради
протокол № 3 від 31.10. 2025 р.
Голова М Микола КУРАЧ

Введено в дію наказом ректора
№ 138 від 31.10. 2025 р.

Ректор А Афанасій ЛОМАКОВИЧ

ПОЛОЖЕННЯ

про організацію самостійної роботи здобувачів вищої
освіти у Кременецькій обласній гуманітарно-
педагогічній академії ім. Тараса Шевченка

ПОГОДЖЕНО

Юрисконсульт

Федір Поліщук

«31» 10 2025 р.

Голова студентського
самоврядування

О Олександр Сичов

«31» 10 2025 р.

Голова профспілкової організації
студентів В Вікторія Камінська

«31» 10 2025 р.

Кременець-2025

1. Загальні положення

1.1. Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти (далі – Здобувачі) в Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка (далі – Положення) є складовою внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка (далі – Академія).

1.2. Положення укладено на підставі Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження національної рамки кваліфікацій», стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area), інших нормативно-правових актів із питань освіти, Положення про організацію освітнього процесу в Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка, Положення про порядок оцінювання знань здобувачів вищої освіти при кредитно-трансферній накопичувальній системі організації освітнього процесу в Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка, Положення про порядок та умови обрання студентами дисциплін в Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка, Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти, Положення про моніторинг і контроль якості освіти у Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка, інших документів, якими регулюється освітній процес в Академії.

1.3. Положення визначає сутність, вимоги, умови, роль (завдання й відповідальність) учасників освітнього процесу і структурних підрозділів Академії щодо організації та проведення самостійних навчальних і творчих робіт Здобувачів та їх контролю.

1.4. Самостійна робота здобувача (далі – СРЗ) – це форма організації освітнього процесу, за якою заплановані завдання виконуються здобувачем під методичним керівництвом викладача. СРЗ є одним із засобів засвоєння навчального матеріалу під час позааудиторної навчальної роботи. СРЗ спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами за час навчання, їхнього поглиблення, набуття й удосконалення практичних навичок та вмінь, інших компетентностей відповідно до обраної освітньо-професійної програми (ОПП).

1.5. Метою СРЗ є системне і послідовне засвоєння в повному обсязі ОПП та формування у здобувачів самостійності у здобутті і поглибленні знань як риси характеру, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності майбутніх фахівців на світовому ринку праці.

1.6. Основним завданням СРЗ є послідовне вироблення навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності.

1.7 Положення визначає вимоги та умови, які необхідні для організації самостійної навчальної та наукової роботи здобувачів, і спрямоване на розв'язання таких завдань:

- визначення принципів та порядку організації СРЗ в Академії;
- створення умов для реалізації єдиного підходу викладачів до організації СРЗ;

– уніфікації обліку контролю результатів самостійної роботи.

1.8. Навчальний час, відведений для СРЗ, регламентується нормативними документами МОН України, навчальним та робочим навчальним планами, графіком освітнього процесу, робочою програмою навчальної дисципліни (РПНД), силабусом.

2. Зміст і види самостійної роботи студента

2.1. Зміст СРЗ з конкретного освітнього компоненту (ОК) визначається РПНД/ силабусом, методичними рекомендаціями, рекомендаціями науково-педагогічного працівника (НПП) і може складатися з таких видів роботи:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо);
- виконання практичних завдань з ОК упродовж семестру;
- самостійне опрацювання окремих тем ОК згідно з РПНД;
- переклад іноземних текстів встановлених обсягів;
- підготовка до всіх видів контрольних випробувань, виконання курсових робіт;
- виконання завдань, передбачених програмою практики;
- підготовка до підсумкової атестації (ПА), у тому числі й виконання кваліфікаційної роботи на здобуття відповідного рівня вищої освіти;
- робота в студентських наукових гуртках, семінарах тощо;
- участь у роботі факультативів, спецкурсів тощо;
- участь у науковій і науково-методичній роботі кафедр, факультетів та Академії;
- участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах тощо;
- інші види діяльності, що ініціюються Академією, факультетом, кафедрою й органами студентського самоврядування.

2.4. В освітньому процесі можливі **різні форми** представлення результатів самостійної роботи Здобувачів (тестування, реферат, презентація, розрахунково-графічна робота, співбесіда, індивідуальне навчально-дослідне завдання, ділова гра, стаття на наукову конференцію, есе, інші форми).

2.5. Одним із видів організації самостійної роботи зі здобувачами є використання сучасних інформаційних технологій на освітній платформі Moodle.

3. Організація самостійної роботи здобувачів

3.1. **Організація СРЗ** – система заходів цілеспрямованого навчання, контролю, стимулювання та методичного наповнення з метою забезпечення систематичності й ефективності роботи за ОК, при підготовці до семестрового контролю та підсумкової атестації, а також за науковою проблематикою.

3.2. При організації СРЗ НПП необхідно враховувати міжпредметні зв'язки ОК в структурно-логічній схемі ОПП для кожного освітнього ступеня,

спеціальності, спеціалізації та завдань СРЗ щодо формування відповідних компетентностей.

3.3. До методів СРЗ, що сприяють індивідуалізації та інтенсифікації освітнього процесу, відносять:

- проблемно-пошукові;
- проєктного навчання;
- колективної розумової діяльності;
- застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні.

3.3.1. **Проблемно-пошукові методи** спрямовані на активізацію пізнавальної діяльності здобувачів. Їх застосування спонукає студентів до проведення самостійних досліджень, підвищує мотивацію до подальшої роботи, сприяє розвитку логічного мислення, як наслідок – розвитку їх творчої самостійної діяльності:

• робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел (навчальних книг, періодичної та наукової літератури, довідників, відео-матеріалів тощо) при підготовці до практичних занять та виконанні індивідуальних завдань відповідно до РПНД; вивчення нормативно-законодавчої та правової бази; опрацювання інтернет-ресурсів за певною проблематикою ОК;

• опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;

• самостійне вирішення практичних завдань (виконання робіт аналітичного спрямування; вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру; відпрацювання тренінгів; самостійне опрацювання тестів відповідно до теми практичного заняття; самостійне розв'язання типових задач, ситуаційних вправ; підготовка до поточного та підсумкового контролів);

• переклад іноземних фахових текстів тощо.

3.3.2. **Методи проєктного навчання** спрямовані на досягнення прогнозованих результатів СРЗ на основі вже здобутого досвіду. Їх використання недоцільне та неможливе без чіткого визначення дидактичних завдань, які здобувачі вирішують в освітній діяльності за різними типами проєктів:

• підготовка критичного есе, дайджесту на статті зарубіжних і вітчизняних авторів за визначеною тематикою;

• підготовка з обраної теми доповіді, презентації, портфоліо;

• написання курсової роботи;

• написання кваліфікаційної роботи;

• проведення власних досліджень при підготовці до олімпіад та конференцій, конкурсів наукових робіт, участі в круглих столах та форумах;

• підготовка доповідей на наукові семінари, засідання наукових гуртків, клубів;

• підготовка прописів для виконання лабораторних робіт, а також оформлення відповідних протоколів і підготовка до їх захисту;

- аналіз конкретної виробничої, технологічної, проблемної ситуації та підготовка відповідних аналітичних матеріалів.

В основу розробки індивідуальних проектних завдань викладачем має бути покладений особистісно орієнтований підхід, що ґрунтується на засадах партнерської взаємодії між викладачами та студентами.

3.3.3. Методи колективної розумової діяльності. Сутність методів полягає в колективній творчості здобувачів, спрямованій на вирішення певних завдань підвищеної складності. Їх застосування сприяє виявленню та розвитку творчого мислення, здібностей студентів, підвищенню рівня їх самостійності та інтелектуального розвитку, формуванню навичок колективної роботи, поліпшенню комунікативних навичок, емоційного стану здобувачів. Методи колективної розумової діяльності вирізняються новизною, більшою мобільністю у виборі напрямів розв'язання проблеми, творчістю учасників. До таких методів відносяться:

- формування колективних проєктів;
- групові ситуаційні завдання;
- ділові ігри;
- тренінги;
- брейн-ринги тощо.

3.3.4. Методи застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі надають можливість диференціації, поглиблення індивідуалізації здобуття освіти, розширення можливостей контролю та самоконтролю, використання творчих завдань.

Комп'ютерні технології виступають як зручний та потужний засіб отримання певного результату, а також сприяють:

- унаочненню запропонованого викладачем навчального матеріалу;
- поєднанню різних способів сприйняття інформації;
- підвищенню мотивації студентів до самостійної роботи за рахунок її наближення до реальних умов майбутньої професійної діяльності.

3.4. Завдяки систематичній самостійній роботі здобувач може:

- отримати якісні і ґрунтовні знання;
- набути практичних навичок в організації самостійної роботи;
- раціонально планувати і використовувати час;
- опанувати методики самостійної роботи й виховати у собі прагнення до постійного поповнення й оновлення знань, формування умінь і навичок, інших компетентностей.

4. Навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення самостійної роботи здобувачів

4.1. До навчально-методичного забезпечення СРЗ відносяться:

- робоча програма навчальної дисципліни, силабус;
- опорний конспект лекцій (презентації);
- збірник задач і завдань до практичних/семінарських (лабораторних) занять з ОК, практикуми;

- методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів;
- ситуаційні вправи (кейси) та ділові ігри;
- друковані та електронні підручники, навчальні посібники;
- наукова та фахова періодична література;
- завдання для контрольних робіт;
- тестові завдання;
- візуальні засоби, нормативні документів;
- дистанційні курси.

5. Контроль та самоконтроль самостійної роботи здобувачів

5.1. Контроль СРЗ здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів при кредитно-трансферній накопичувальній системі організації освітнього процесу в Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка».

5.2. Навчальний матеріал ОК, засвоєний здобувачем під час самостійної роботи, виноситься на поточний та підсумковий контроль.

5.3. Контроль СРЗ здійснюється залежно від виду самостійної роботи та передбачає такі форми:

- тестування;
- контрольні та розрахунково-графічні роботи;
- контрольні питання після кожної лекції;
- співбесіда;
- захист курсових робіт;
- перевірка виконання індивідуальних завдань під час практики;
- ділові ігри та творчі наукові конференції;
- колоквиуми;
- завдання, що передбачають нестандартні рішення;
- звіти з виконання лабораторних та інших видів робіт;
- інші форми.

5.4. До засобів самоконтролю відносяться:

- складання плану відповіді, формулювання висновків на основі вивченого навчального матеріалу;
- самотестування за допомогою розроблених НПП тестів;
- робота з літературою з метою уточнення та доповнення фактичного матеріалу;
- перевірка правильності виконання завдань за допомогою рекомендованих джерел тощо.

5.5. Завдання для контролю / самоконтролю повинні:

- формувати (поглибити) інтерес здобувача до теми або ОК;
- спонукати до засвоєння нової термінології та понять;
- сприяти баченню міждисциплінарних зв'язків;
- заохотити до якісного вивчення матеріалу;
- формувати компетентності майбутнього фахівця тощо.

Розроблено проректором з навчально-педагогічної роботи Боднар М.Б.